

Kokemuksia yhdessä opettamisesta ja oppimisesta Yhteisopettajuuden pohjana opintojaksojen integrointi

30.5.2025

Yhteisopettajuudesta on sosionomitutkinnon opintojaksolla Vuorovaikutus psykososiaalisessa työssä (5 op) jo vuosikymmenen kokemus. Opintojaksolla on kaksi opettajaa, toinen sosiaalityön asiantuntija ja toinen viestinnän opettaja. Opintojaksolle on integroitu puheviestinnän osuus (1 op), ja kokemukset ovat olleet kannustavia.

Vuorovaikutus psykososiaalisessa työssä -opintojakso tarjosi mainion mahdollisuuden yhdistää kahden eri opintojakson sisältöjä uudella, yhteisöllisellä ja integroivalla tavalla. Tällä opintojaksolla oli luontevaa yhteistä tarttumapintaa vuorovaikutusharjoittelu, asiakkaan kohtaaminen ja ohjaus. Yhteinen toteutus on vuosien varrella koko ajan kehittynyt ja löytänyt uusia muotoja.

Tavoitteista toteutukseen

Opintojakson osaamistavoitteissa korostuu vuorovaikutuksen teoreettiset ja käytännölliset perusteet sekä toimiminen ammatillisessa vuorovaikutussuhteessa asiakkaan kanssa (Seinäjoen ammattikorkeakoulu (SEAMK), i.a). Opintojaksolla tutustutaan sosiaalityön psykososiaaliseen orientaatioon ja siihen, miten toimintatapa näkyy ammatillisessa työssä. Lisäksi käydään läpi asiakastyön tavoitteellista ja prosessinomaista luonnetta vuorovaikutussuhteen näkökulmasta. Opintojakson suoritettuaan opiskelijalla on kykyä tunnistaa ammatillisen vuorovaikutussuhteen edellytykset sekä omat vahvuutensa ja kehittämistarpeensa psykososiaalisessa työssä.

Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen kompetensseihin (Sosiaalialan AMK-verkosto, 2023) sisältyy sosiaalialan asiakastyön osaamisessa ammatillinen ja dialoginen toiminta vuorovaikutustilanteissa. Lisäksi sosiaalialan ammattilaisen tulisi kyetä reflektoimaan kriittisesti omaa toimintaansa. Vuorovaikutuksessa rakentuvassa työssä olennaista on kohtaaminen ja suhteen luominen kahden ihmisen välisenä vuorovaikutuksena (Jokinen, 2016). Työn ytimessä on myös pyrkimys dialogisuuteen ja jaettuun asiantuntijuuteen. Asiakastyön osaamisessa on olennaista valmius arvioida ja kehittää ammatillista osaamistaan jatkuvan oppimisen periaatteiden mukaisesti (Helminen ym., 2020, s. 8).

Yhteisopettajuus tukee työhyvinvointia

”Yhteisopettajuudella tarkoitetaan kahden tai useamman opettajan tasapuolista ammatillista yhteistyötä toteuttaa, arvioida ja suunnitella opetusta” (Haag ym. 2022, Yliskylä-Peuralahden ym., 2024, s. 153 mukaan; Sirkko ym., 2020). Aikaisemmin toteutetusta suurryhmäopetuksesta seurasi useampien opettajien yhteinen keskustelu, joka johti tiimiopettajuuteen (Sirkko ym., 2020). Sen avulla päästiin oppiainerajat ylittävään opetukseen. Kannasto ja Majasaari (2018, s. 33–34) puhuvat jaetusta osaamisesta, kahden asiantuntijan tietojen ja taitojen yhdistämisestä. He tuovat esiin Jyrhämän ym. (2016, s.120–122) ajatuksen, jonka mukaan yhteisopettamisessa on kyse pedagogiikasta, jossa opettajat jakavat vastuun yhteisten tuntien suunnittelusta, opettamisesta ja arvioinnista. Opettajilla on näin jatkuva keskinäinen vuorovaikutus työssään. Kannasto ja Majasaari (s. 38) kehottavat lisäämään mahdollisuuksia opettajien yhteistyöhön. Tiimiopettajuus avaa teitä opintojaksojen erilaisiin toteutuksiin ja antaa vaihtoehtoja opetukseen ja oppimiseen (kuvio 1). Parhaimmillaan se tukee osaamisen kehittämistä ja lisää opettajien työhyvinvointia. Yleisesti yhteisopettajuus nähdään työtä edistävänä tekijänä.

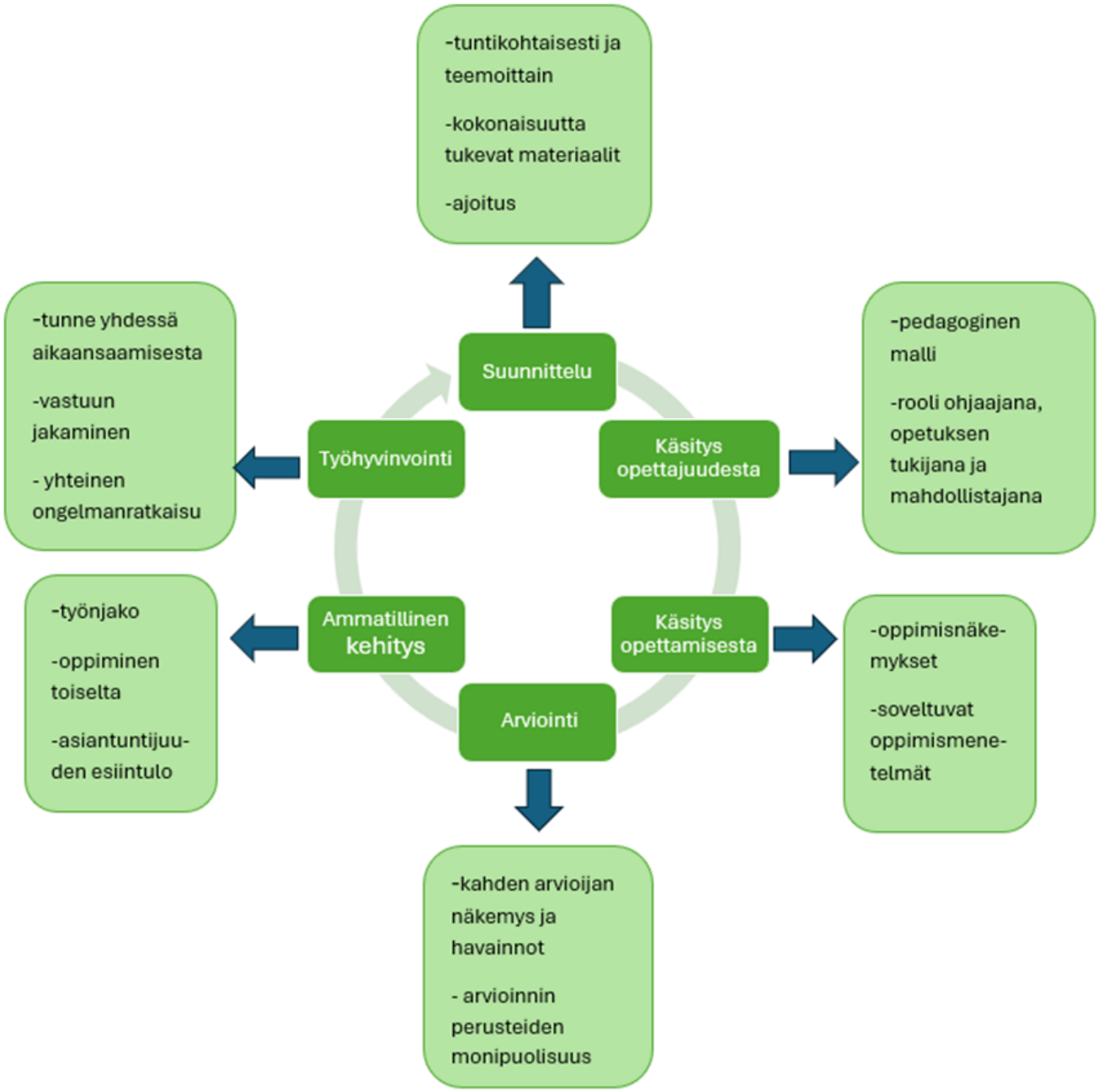

Kuvio 1. Onnistuneen yhteisopetuksen edellytykset (mukaillen Sirkko ym., 2020, s. 32).

Yhteisopetuksessa opettajat suunnittelevat ja toteuttavat yhdessä opetusta ja arviointia (Takala & Saarinen 2020, s. 231). Omalla opintojaksollamme olemme yhdessä suunnitelleet ja arvioineet opintojakson toteutuksen, yhteistä luokkahuoneopetusta on ollut vain muutamia tunteja. Siksi tuntien teemat on tarkasti sovittava turhien päällekkäisyyksien välttämiseksi ja loogisen jatkumon takaamiseksi. Opintojaksolla on kontaktiopetuksen lisäksi vaihtoehtona verkkopainotteinen toteutus ja opinnollistamismahdollisuus.

Käytettiinpä sitten opettajien yhteistyön tekemisestä käsitettä yhteisopettajuus, tiimiopettajuus, pariopettaminen tai jotain muuta, koemme, että yhteistyömme opintojaksolla on yksi muoto yhteisopettajuudesta, jonka nykyinen opintosuunnitelma ja integraatio on mahdollistanut.

Takalan ja Saarisen (2020) mukaan yhteisopettajuus koetaan hyvänä ja opettajat näkevät sen yleensä omaa

ammattitaitoa kehittävänä. Tälle kehittymisen tielle halusimme lähteä.

Jaettu asiantuntijuus, jaettu kokemus

Kokemuksemme mukaan hyvä yhteisopettajuus lähtee tarkasta kokonaisuuden ja yhteisten tavoitteiden suunnittelusta. Siihen kannattaa varata riittävästi aikaa, ja suunnitteluaika on kalenteroitava. Aikataulua määrittää myös SEAMKin vuosikello opintojakson toteutuskuvauksineen sekä tila- ja rytmitystoiveineen. Samankaltainen käsitys opettajuudesta näyttäytyy sekä omasta näkökulmastamme että opiskelijoilta saadun palautteen mukaan sujuvana ja selkeänä opettamisena ja yhtenäisenä oppimiskokemuksena. Olemme pystyneet opintojakson sisällöissä hyödyntämään omia vahvuusalojamme ja jakamaan työtä sen mukaan. Yhteisopettajuudessa saa toisen arvioijan näkemyksen sekä pystyy keskustelemaan, sanallistamaan ja konkretisoimaan arvioinnin perusteita. Yhteisopettajuus mahdollistaa toiselta oppimisen ja kollegiaalisen tuen (Malinen & Palmu, 2017, s. 40). Toiselta oppiminen edellyttää rohkeutta ajatella asioita toisella tavalla ja tukeutua toisen apuun. Tällä tavalla asioihin löytyy yleensä ratkaisut nopeammin. Myös työstressi vähenee ja työssäjaksaminen paranee. Yhteisopettajuudesta saa rakennusaineita omaan ammatillisen kehittymiseen; uutta tietoa, uusia menetelmät ja kokemuksia. Lisäksi yhteys työelämään tiivistyy eli teoria ja käytäntö yhdistyvät tarkoituksenmukaisesti.

Kannustamme kokeilemaan

Yhteisopettajuuden tulee lähteä opettajien omasta kiinnostuksesta ja vapaaehtoisuudesta. Jos olet valmis kokeilemaan pedagogisia rajojasi, toteuttamaan innovatiivisia kokeiluja, yrittämään ja erehtymään, löytämään uudenlaisia lähestymistapoja sekä halukas oppimaan yhdessä toisen kanssa, valitse yhteisopettajuus. Opit arvostamaan ja kunnioittamaan kollegaasi ja luottamaan yhdessä tekemisen voimaan sekä nauttimaan yhdessä tekemisen ilosta.

Helena Sarvikas
lehtori (suomen kieli ja viestintä)
SEAMK

Mirva Siltakorpi
lehtori (sosiaalitieteet)
SEAMK

Lähteet

Helminen, J., Juujärvi, S., Koivisto, M., Rinne, P., & Ruusi, M. (2020). *Sosionomin (AMK) osaamisen arviointi asiakasturvallisuuden näkökulmasta*. Sosiaalialan ammattikorkeakouluverkosto. https://www.researchgate.net/publication/340933273_SOSIONOMIN_AMK_OSAAMISEN_ARVIOINTI_ASIAKASTURVALLISUUDEN_NAKOKULMASTA

Jokinen, A. (2016). Asiakkaan ja sosiaalityöntekijän suhde. Teoksessa M. Törrönen (toim.), *Vastavuoroinen sosiaalityö* (s. 138–147). Gaudeamus. https://researchportal.tuni.fi/fi/publications/asiakkaan-ja-sosiaality%C3%B6ntekij%C3%A4n-v%C3%A4linen-suhde

Kannasto, E., & Majasaari, H. (2018). Tiimiopettajuus oppimista syventämässä. Teoksessa T. Tiilikka, H. Majasaari, & S. Saarikoski (toim.), *Yhteistyössä toimien: Käsityksiä monialaisuudesta ja moniammatillisuudesta sosiaali- ja terveysalalla* (s. 33–40). (Seinäjoen ammattikorkeakoulun julkaisusarja B. Raportteja ja selvityksiä 136). Seinäjoen ammattikorkeakoulu. https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-7109-97-7

Malinen, O-P., & Palmu I. (2017). Näkökulmia yhteisopettajuuteen. *Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti*, *27*(3). Niilo Mäki -säätiö. https://tuhat.helsinki.fi/ws/portalfiles/portal/159644709/Malinen_Palmu_2017_N_kulmia_yhteisopettajuuteen_41_51_NMI_bulletin_3_2017.pdf

Seinäjoen ammattikorkeakoulu (SEAMK). (i.a.). *Opinto-opas*. https://opinto-opas.app-staging.seamk.hion.dev/21/fi/50/79/1369/0/2446

Sirkko, R., Takala, M., & Muukkonen, H. (2020). Yksin opettamisesta yhdessä opettamiseen: Onnistunut yhteisopettajuus inkluusion tukena. *Kasvatus & Aika, 14*(1), 26–43. https://doi.org/10.33350/ka.79918

Sosiaalialan AMK-verkosto. (20.4.2023). *Sosiaalialan ammattikorkeakoulutuksen kompetenssit.* https://www.sosiaalialanamkverkosto.fi/wp-content/uploads/2023/04/SOSIAALIALAN-AMMATTIKORKEAKOULUTUKSEN-KOMPETENSSIT-2023.pdf

Takala, M., & Saarinen, M. (2020). Opettajan toimijuus muutoksessa – Yhteisopetusta pienin askelin. *Työelämän tutkimus 18*(3), 231–244. https://journal.fi/tyoelamantutkimus/article/view/97976

Yliskylä-Peuralahti, J., Hautala, S., Maula, A., & Ojala, E. (2024). Yhteisopettajuus ja sen toteutuminen yliopistossa: tapaustutkimus maantieteen FM-kurssilta. *Terra Maantieteellinen aikakauskirja136*(3). https://doi.org/10.30677/terra.144852